

Advies nr 06/2015 van 25 februari 2015

Betreft: Adviesaanvraag betreffende het overeenkomst ("Technical arrangement") voor gebruik van de gegevensbank EU-Goalkeeper Registrar (CO-A-2015-004)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking ontvangen op 14/02/2015;

Gelet op het verslag van de heer Gert Vermeulen;

Brengt op 25 februari 2015 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. In het kader van haar Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid kan de EU civiele crisisbeheersmissies opstarten in verschillende landen in crisis. Deze missies hebben meestal een mandaat om de heropbouw van politie- en andere civiele overheidsdiensten te monitoren en te adviseren met respect voor mensenrechten en de principes van de rechtstaat. Dit gebeurt door middel van civiele experts die door de EU-lidstaten naar deze missies gedetacheerd worden.

2. Om een overzicht te hebben van de aanwezige en beschikbare capaciteiten en expertise in de verschillende EU-lidstaten voor deze missies, werd een software programma ontworpen door de EU - EDEO (Europese dienst voor extern optreden). Dit programma bevat een gegevensbank, Goalkeeper Registrar genaamd, waar experten die geïnteresseerd zijn om aan dergelijke missies deel te nemen, zich kunnen registreren. Dit programma wordt nu voor gebruik ter beschikking gesteld van de EU lidstaten, waaronder België.
3. Om gebruik te kunnen maken van Goalkeeper Registrar wordt aan de lidstaat wel gevraagd om de "Technical Arrangement" te ondertekenen, een document waarin de structuur van de gegevensbank en de gegevensbescherming in detail wordt uitgelegd (hierna het "ontwerpakkoord").
4. De Minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking vraagt de Commissie advies uit te brengen over dit ontwerpakkoord.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

1) Toepasselijke wetgeving inzake gegevensbescherming

5. In de context van het Goalkeeper Register (hierna het Register) zullen persoonsgegevens van experts worden verwerkt op Europees niveau door de Europese Dienst voor extern optreden (hierna EDEO) en op nationaal niveau door de nationale, bevoegde autoriteiten.
6. Bijgevolg zijn de verordening (EG) 45/2001¹ en de nationale wetgevingen die de uitvoering zijn van de Richtlijn 95/46/EG², respectievelijk van toepassing op de verwerkingen van persoonsgegevens die in het kader van dit Register worden verricht.
7. De Commissie noteert dat het ontwerpakkoord onder punt 5.1. vermeldt dat de verwerking van gegevens, opgenomen het Register, zal gebeuren overeenkomstig de bepalingen omschreven in :

¹ Verordening (EG)-nr. 45/2001 van het Europees Parlement en van de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen 8, 12.1.2001. Artikel 11 §3 van de Beslissing van de Raad van 26 juli 2010 tot vaststelling van de organisatie en werking van de Europese dienst voor extern optreden, PBEG 201, 3.8.2010) preciseert overigens dat "De EDEO beschermt de natuurlijke personen in verband met de verwerking van hun persoonsgegevens overeenkomstig het bepaalde in Verordening (EG) nr. 45/2001 (...)".

² Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van de natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PBEG, 281, 23.11.1995.

- de verordening (EG) 45/2001,
- het verdrag 108 tot bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens,
- de Richtlijn 95/46/EG en,
- dit technisch akkoord.

8. De Commissie stelt voor om na de verwijzing naar de Richtlijn 95/46 het volgende te vermelden "en voor de nationale, bevoegde autoriteiten, het intern toepasselijke recht".

2) Het finaliteitsbeginsel

9. De Commissie begrijpt dat de verwerking van gegevens in het Register een dubbel doel nastreeft, zoals vermeld onder punt 3.2 van het ontwerpakkoord, hetzij:

- de snelle identificatie van kandidaten voor een eventuele deelname aan internationale missies en;
- de opmaak van gedetailleerde "statistieken" betreffende de voorbereidingsfase waarin een lidstaat van de Europese Unie zich bevindt in het kader van de civiele capaciteiten voor het gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid.

10. Het ontwerpakkoord bepaalt daarnaast dat de gegevens – geïdentificeerd in bijlage 2 van het ontwerpakkoord als "statistisch relevant" – kunnen worden gebruikt als basis voor de nationale doelen of van de EDEO (punt 5.1 van het ontwerpakkoord). Deze gegevens worden ook ter beschikking gesteld voor een beperkt aantal functionaliteiten in het systeem (punt 3.3.3.2. van het ontwerpakkoord). Zoals uiteengezet onder de punten 28 tot 33 zijn die gegevens persoonsgegevens, waarvan de verwerking valt onder het toepassingsgebied van de WVP.

11. Krachtens artikel 4 van de WVP, moeten de persoonsgegevens worden verzameld voor "*welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden (...)*".

Welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden

12. Het doeleinde is de hoeksteen van de WVP, het bepaalt het kader waarin de persoonsgegevens mogen verwerkt worden. De persoonsgegevens moeten worden verzameld en verwerkt voor een welbepaald doeleinde, die een zekere precisie in de omschrijving tot gevolg heeft, vooral als dit oorspronkelijk doel als richtsnoer dient voor toepassing van de wet. Het is inderdaad uitgaande van het doeleinde van een verwerking

dat een hele bundel vereisten wordt geformuleerd betreffende de aard van de geregistreerde gegevens, hun bewaartermijn en de hoedanigheid van de ontvanger(s).

13. De verwijzing naar de "nationale doeleinden of EDEO is te vaag en beantwoordt niet aan de nauwkeurighedsverplichting dat het finaliteitsbeginsel vereist³. Deze doeleinden zijn des te vager als de gegevens worden bewaard en verwerkt terwijl de expert die zou deelnemen aan de missie niet meer beschikbaar is. De Commissie verzoekt bijgevolg om in het ontwerpakkoord de mogelijkheid om die gegevens te verwerken te schrappen aangezien de beschikbaarheid van de expert om aan die missies deel te nemen niet langer bestaat.
14. De Commissie noteert overigens dat het ontwerpakkoord geen enkele nadere omschrijving bevat van de functionaliteiten waarvoor de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens worden vrijgegeven. Zij vestigt de aandacht erop dat het gebrek aan duidelijkheid niet in overeenstemming is met het finaliteitsbeginsel. Zij verzoekt daarom om onder punt 3.3.3.2 de functionaliteiten van het systeem nader te omschrijven die op de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens kunnen worden toegepast. Zij herinnert eraan dat deze functionaliteiten een rechtstreeks verband moeten hebben met de doeleinden die in het ontwerpakkoord werden vastgesteld.

Gerechtvaardigde doeleinden

15. Het doeleinde van de gegevensverwerking moet gerechtvaardigd zijn, er moet namelijk een evenwicht bestaan tussen het belang van de verantwoordelijke voor de verwerking en de belangen van de personen van wie de gegevens worden verwerkt. De verwerking moet bovendien berusten op een van opgesomde gevallen in artikel 5 van de WVP. In dit geval ziet de Commissie de twee volgende gevallen: de ondubbelzinnige toestemming van de betrokken persoon (artikel 5 a) van de WVP) en de uitvoering van een opdracht van algemeen belang waarmee de verantwoordelijke voor de verwerking is belast (artikel 5 e) van de WVP).
16. De Commissie herinnert eraan dat de toestemming pas geldig is als die specifiek en geïnformeerd is (artikel 1, § 8 van de WVP), ze moet namelijk worden gegeven voor verschillende, duidelijk omschreven aspecten van de verwerking. De geldigheid van de toestemming van de expert wordt dus beoordeeld in functie van de kwaliteit van de informatie die aan hem werd verstrekt ten laatste op het ogenblik dat zijn gegevens worden ingezameld.

³ Zie ook artikel 6 van de richtlijn 95/46 en artikel 4 van de verordening 45/2001.

17. Als de verwerking werd verricht voor de verwezenlijking van een opdracht van algemeen belang waarmee EDEO werd belast, verzoekt de Commissie dat de Europese reglementaire teksten die deze opdracht nader omschrijven, in het ontwerpakkoord worden vermeld.
18. De Commissie benadrukt dat de verwerking van bepaalde gegevens onderworpen is aan specifieke regels omwille van het specifieke karakter van die gegevens. Zo verbieden artikel 7 en 8 van de WVP de verwerking van gegevens die de gezondheid betreffen of gegevens betreffende overtredingen, strafrechtelijk veroordelingen of veiligheidsmaatregelen (gerechtelijke gegevens) tenzij de verwerking wordt verricht in een van de gevallen die in deze artikelen worden opgesomd.
19. De Commissie merkt op dat het ontwerpakkoord voorziet in de verzameling van gezondheidsgegevens (zie infra punten 35-36). De Commissie begrijpt dat de wettelijke basis voor de verwerking van die gegevens bestaat uit de schriftelijke toestemming van de betrokken persoon (artikel 7 §2 a) van de WVP). Zij verwijst hiervoor naar haar commentaar op het begrip toestemming (supra punt 16). Zij voegt daar bovendien aan toe dat de noodzaak van een schriftelijke toestemming met zich meebrengt dat de betrokken persoon uitdrukkelijk zijn akkoord vermeldt. De Commissie herinnert eraan dat de verwerking van gezondheidsgegevens slecht kan worden verricht onder de verantwoordelijkheid van de beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorgen (artikel 7, § 4 van de WVP) en vraagt zich of dit hier het geval zal zijn. Zij verzoekt daarom om deze garantie uitdrukkelijk in het ontwerpakkoord te vermelden.
20. Het ontwerpakkoord voorziet ook in de inzameling en de verwerking van gerechtelijke gegevens (zie infra punten 35-36). De Commissie vraagt zich af welke de wettelijke basis is van deze gegevensverwerking aangezien deze niet terug te vinden is in één van de opgesomde gevallen in artikel 8 van de WVP. Zij verzoekt bijgevolg om de wettelijke basis te verhelderen die de verwerking van deze gegevens toelaat.
21. De Commissie merkt hierover op dat artikel 10, §5 van de verordening 45/2001 voor de verwerking van gerechtelijke gegevens door communautaire instellingen en instanties verwijst:
 - naar de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen of andere wettelijke goedgekeurde teksten op grond van die verdragen, of,
 - naar de machtiging van de Europese Toezichthouder voor de gegevensbescherming (hierna de Europese Toezichthouder).

Het komt de Commissie voor dat er voor die verwerking tot op de dag van de adviesaanvraag nog geen machtigingsaanvraag werd ingediend bij de Europese Toezichthouder.

22. De Commissie signaleert ook nog dat de verwerking van gezondheidsgegevens en of gerechtelijke gegevens in principe onderworpen is aan de voorafgaande toestemming van de Europese Toezichthouder voor de gegevensbescherming⁴. Tot op de dag van de adviesaanvraag heeft EDEO geen enkele kennisgeving gedaan van de voorafgaande controle van de verwerking die in het kader van het Register wordt verricht bij de Europese Toezichthouder voor de gegevensbescherming.

3) proportionaliteitsbeginsel

a) Categorie verwerkte gegevens

23. de persoonsgegevens bij de expert worden verzameld via een registratieformulier en desgevallend een kandidatuurformulier. De gegevens die via die formulieren worden ingezameld, zijn opgelijst in bijlage II van het ontwerpakkoord.
24. Onder de gegevens die via het registratieformulier worden ingezameld maar het ontwerpakkoord een onderscheid tussen de "beschermd" gegevens en de zogenaamde "statistisch relevante" gegevens.
25. De Commissie merkt op dat het ontwerpakkoord met betrekking tot de "statistisch relevante" gegevens een verwarrend gebruik maakt van de woorden "anoniem", "anonimiseren" en "anonimisering".
26. Uit bijlage 2 van het ontwerpakkoord blijkt dat alle gegevens uit het registratieformulier worden beschouwd als zogenaamde "statistisch" relevant gegevens, uitgezonderd
- naam en voornamen,
 - naam van de gebruiker (gegenereerd door het systeem),
 - nummer paspoort, en,
 - contactgegevens (postadres en e-mailadres, telefoonnummer).

⁴ Artikel 27, §§ 1- 2 van de verordening 45/2001.

27. Zo zijn de gegevens geboorteplaats en –datum, nationaliteit, beroep en opleiding aangeduid als de zogezegde ‘statistisch’ relevante gegevens.
28. De Commissie herinnert eraan dat voor de toepassing van de WVP een persoonsgegeven wordt begrepen als: *“iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon verstaan, hierna “betrokkene” genoemd; als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van één of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit”* (artikel 1, §1 van de WVP).
29. Daarentegen zijn anonieme gegevens, gegevens die in verband kunnen worden gebracht met een geïdentificeerde of identificeerbare persoon en dus niet kunnen beschouwd worden als persoonsgegevens.
30. Hoewel een identificatie het meest gebeurt aan de hand van de naam, is een naam niet altijd noodzakelijk om een persoon te identificeren, met name wanneer andere “identificatiecodes” worden gebruikt. Zonder navraag te doen naar de naam en het adres, kan deze persoon gekenmerkt worden in functie van socio-economische, psychologische, filosofische of andere criteria. Met andere woorden, de mogelijkheid om een persoon te identificeren, betekent niet noodzakelijk dat de identiteit gekend moet zijn⁵.
31. Om nu te bepalen of een persoon identificeerbaar is, moeten alle middelen in aanmerking worden genomen die redelijkerwijze kunnen worden ingezet, hetzij door de verantwoordelijke voor de verwerking, hetzij door een andere persoon om deze persoon te identificeren⁶.
32. In dit geval is het gemakkelijk om de betrokken expert te identificeren op basis van bepaalde zogezegde “statistisch” relevante gegevens zoals bijvoorbeeld zijn betrekking (instelling, land, functie, data, beschrijving van de taken en de verantwoordelijkheden, naam van de hiërarchische overste, e-mail en telefoonnummer).

⁵ Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen sprak in die zin uit «*et vermelden van verschillende personen op een internetpagina met hun naam of anderszins, bijvoorbeeld met hun telefoonnummer of informatie over hun werksituatie en hun liefhebberijen, als een „geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens” in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 95/46 is aan te merken*» Arrest van 6 november 2003 in de zaak C-101/2001 (Lindqvist), punt 27.

⁶ Considerans 26 van de Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van de natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PBEG, 281, 23.11.1995.

33. Daaruit volgt dat de gegevens waarnaar in het ontwerpakkoord gerefereerd wordt als zijnde "statistisch relevante", duidelijk persoonsgegevens zijn waarvan de verwerking onderworpen is aan de toepassing van de WVP.
34. Om elke verwarring te vermijden, verzoekt de Commissie om het woord "anoniem" onder punt 3.3.3. het ontwerpakkoord te schrappen.
35. Tot slot merkt de Commissie op dat het registratieformulier zogenaamde gevoelige gegevens verwerkt, namelijk gegevens betreffende de gezondheid van de expert alsook eventuele strafrechtelijke veroordelingen. Het formulier bevat inderdaad de volgende vragen:
- Hebt u chronische gezondheidsproblemen, handicaps of andere medische aandoeningen die fysiek belemmeren;
 - Neemt u regelmatig geneesmiddelen;
 - Werd u veroordeeld of gestraft in het kader van een strafrechtelijke procedure (uitgezonderd lichte verkeersovertredingen);
 - Indien u op één van de vragen ja antwoordt, gelieve dan verdere details te verstrekken.
36. De Commissie benadrukt dat deze inlichtingen gevoelige persoonsgegevens zijn. Alleen al het antwoord ja of nee op een van de vragen geeft reeds informatie over de gezondheidstoestand of het gerechtelijk verleden van een persoon. Krachtens de artikelen 7 en 8 van de WVP moet het antwoord op elk van deze vragen daarom worden beschouwd als een gezondheidsgegeven of een gerechtelijke gegeven.

b) Relevantie van de gegevens

37. De Commissie benadrukt dat krachtens het proportionaliteitsbeginsel er uitsluitend toereikende, ter zake dienende en niet-overmatige gegevens ten aanzien van de doeleinden mogen worden verwerkt (artikel 4, §1, 3° van de WVP).
38. De Commissie stelt zich vragen over de relevantie en de noodzakelijkheid van meerdere gegevens die zogenaamd "statistisch" relevant zijn om de vorderingen te kunnen beoordelen in de voorbereiding in het kader van de burgerlijke capaciteiten voor het gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid inzake van een land. Zij begrijpt bijvoorbeeld niet waarom het voor het omschreven doeleinde, noodzakelijk is om kennis te hebben van de precieze geboortedatum en de geboorteplaats van de expert, de hiërarchische overste of van gegevens betreffende de gezondheid of het volledige, gerechtelijk verleden.

39. Bij gebrek aan motivering en afdoende elementen waarmee kan worden onderzocht of de verwerking in overeenstemming is met het proportionaliteitsbeginsel, verzoekt de Commissie om elk zogenaamd "statistisch" relevant gegeven te onderzoeken in het licht van het doeleinde waarvoor ze worden verwerkt. Zij voegt daar nog aan toe dat de verwerking van gerechtelijke gegevens en gezondheidsgegevens eerst grondig moet worden onderzocht, gelet op de gevoeligheid van die gegevens.
40. Hoewel de verwerking van gerechtelijke gegevens op zijn plaats is, is het niet erg waarschijnlijk dat alle strafrechtelijke veroordelingen van de expert noodzakelijk zouden zijn. Zo twijfelt de Commissie eraan dat een veroordeling voor niet-betaling van onderhoudsgeld noodzakelijk is in het licht van de doeleinden van de verwerking als omschreven in het ontwerpakkoord. Zij verzoekt dan ook om de overtredingen waarvan de veroordeling problemen zou opleveren, op te lijsten. De vraag zou algemeen moeten worden geformuleerd en zou aan de expert moeten vragen of hij al dan niet werd veroordeeld voor een van de opgelijste overtredingen.

4) Toegang tot de persoonsgegevens

Structuur van het Register

41. Het Register bestaat uit compartimenten die aan de Lidstaten en instellingen van EDEO zijn toegewezen. Er is een compartiment per Lidstaat en per bevoegde EDEO.
42. Voor elke Lidstaat is de *administrator* van het compartiment de nationale autoriteit die het ingangspunt is voor alle zaken die verband houden met het beheer van civiele crisissen. Ieder compartiment bevat een of meerdere autoriteiten die gegevens verstrekken.
43. In dit geval is de administrator van het compartiment de FOD Buitenlandse Zaken die de verschillende gegevensverstreckende autoriteiten (bijv. FOD Justitie, Federale politie, financiën, etc.) zal beheren en coördineren.

Personen en/of autoriteiten die toegang hebben tot het Register

44. Het ontwerpakkoord maakt een onderscheid tussen de personen en autoriteiten met toegang tot de gegevens al naargelang die gegevens beschermd zijn dan wel "statistisch" relevant.

45. Volgens punt 3.3.3.1. van het ontwerpakkoord hebben de volgende personen of entiteiten toegang tot de beschermde gegevens:
- de geïdentificeerde administrators van de autoriteiten die gegevens hebben verstrekt en alleen voor de gegevens met betrekking tot de experten die ressorteren onder deze autoriteiten,
 - de personen of entiteiten aan wie toegang werd verleend door de bevoegde, gegevensverstrekkeende autoriteit,
 - de administrator "goalkeeper", uitsluitend voor het technisch onderhoud van het systeem,
 - de gegevensbeschermingsautoriteit en de afgevaardigde voor gegevensbescherming van EDEO, uitsluitend voor het vervullen van hun respectievelijke taken.
46. Krachtens punt 3.3.2. van het ontwerpakkoord hebben de hiernavolgende personen en entiteiten toegang tot de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens:
- de bevoegde nationale autoriteiten en de diensten van EDEO,
 - de gegevensverstrekkeende autoriteit, verantwoordelijk voor de lijst tot dewelke de gegevens behoren (zie definities),
 - de administrator van het Register, en,
 - de gegevensbeschermingsautoriteit en de afgevaardigde voor de gegevensbescherming van EDEO, uitsluitend voor het vervullen van hun respectievelijke taken.
47. De Commissie noteert dat het ontwerpakkoord soms niet coherent is met betrekking tot de gebruikte woorden om de autoriteiten/personen en/of diensten aan te duiden die toegang hebben tot de gegevens van het Register.
48. Zo voorziet het ontwerpakkoord in een toegang tot de beschermde gegevens door de "Administrator Goalkeeper" en tot de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens door de "Administrator Goalkeeper Register". Punt 4.1.1. refereert vervolgens naar de "administrator van het Register". De Commissie veronderstelt dat het hier dezelfde persoon betreft maar verzoekt om omwille van de coherentie, overal in het ontwerpakkoord dezelfde terminologie te gebruiken.
49. De Commissie vestigt er ook de aandacht op dat punt 3.3.3.2. van het ontwerpakkoord niet duidelijk omschrijft voor welke doeleinden de administrator van het Register toegang kan hebben tot de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens. De Commissie herinnert eraan dat de persoonsgegevens en de verwerkingsmogelijkheden moet worden beperkt tot wat de personen die toegang hebben tot de gegevens, nodig hebben om hun functie uit te oefenen

(artikel 16, §2, 2° van de WVP). Zij merkt op dat de punten 3.3.3.1 en 4.1.1 van het ontwerpakkkoord nader omschrijven dat de administrator van het Register uitsluitend toegang mag hebben tot de gegevens voor het technisch onderhoud van het systeem. Zij veronderstelt dat het in punt 3.3.3.2 gaat om een vergetelheid en ze verzoekt om ook de toegang van de administrator van het register te beperken tot de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens.

50. Omwille van de helderheid, stelt de Commissie voor om in punt 3.2. van het ontwerpakkkoord de woorden "relevante nationale autoriteiten" te vervangen door "gegevensverstreckende autoriteiten". Zij raadt ook aan om de definitie over de gegevensverstreckende autoriteiten te verplaatsen van voetnoot 2 naar Bijlage I van het ontwerpakkkoord. Tot slot begrijpt zij dat de nationale autoriteiten die bevoegd zijn om toegang te hebben tot de zogenaamde "statistisch" relevante gegevens, betrekking heeft op de administrator van het compartiment dat aan iedere Lidstaat werd toegewezen. Zij stelt voor om dit in Bijlage I van het ontwerpakkkoord nader te omschrijven.
51. De Commissie noteert dat de persoonsgegevens ook worden ingewonnen via het kandidatuurformulier, bijvoorbeeld het profiel van de kandidaat of de naam van de verwanten die deelnemen aan missies of die hun kandidatuur hebben ingediend. De Commissie verzoekt om in het ontwerpakkkoord nader te omschrijven welke autoriteiten/personen en/of diensten toegang mogen hebben tot deze gegevens alsook de respectievelijke doeleinden van die toegangen.
52. Punt 4.1.2 van het ontwerpakkkoord verwijst naar een soort van "supergebruiker" van het Register (Registrar power user). Deze gebruiker kan bijkomende voorrechten toekennen aan bepaalde modules van het Register. Ook kan hij de gebruikers van EDEO, die toegang moeten hebben tot de specifieke lijsten van expertgroepen, toelaten om toegang te hebben tot een geavanceerde zoekfunctie. De Commissie meent dat het hier gaat om een zeer brede bevoegdheid die in het ontwerpakkkoord onvoldoende is afgebakend. Zolang in het ontwerpakkkoord die bevoegdheid niet strikter is omkaderd (welke soort opzoekingen op basis van welke gegevens en voor welk specifiek doeleinde), verzoekt de Commissie de schrapping van deze bepaling.

5) Definitie en verplichtingen van de verantwoordelijke voor de verwerking

53. Het ontwerpakkkoord wijst EDEO aan als verantwoordelijke voor de verwerking (punten 4.1, 5.1 en 5.2) en de autoriteit die de gegevens verstrekt als verwerker (punten 4.2.5 en 5.4).

54. Overeenkomstig artikel 1, §4 van de WVP wordt onder de verantwoordelijke voor de verwerking *“de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur verstaan die alleen of samen met anderen het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt. Indien het doel en de middelen voor de verwerking door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie zijn bepaald, is de verantwoordelijke voor de verwerking de natuurlijke persoon, de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur die door of krachtens de wet, het decreet of de ordonnantie als de voor de verwerking verantwoordelijke wordt aangewezen”*.
55. De begrippen verantwoordelijke voor de verwerking en verwerker spelen een centrale rol bij de toepassing van de WVP omdat zij de verantwoordelijkheden vastleggen inzake gegevensbescherming en, onder andere, hoe de betrokken personen in de praktijk hun rechten kunnen uitoefenen.
56. Het begrip verantwoordelijke voor de verwerking is functioneel want is erop gericht verantwoordelijkheden toe te kennen aan personen die een feitelijke invloed uitoefenen en berust bijgevolg eerder op een feitelijke dan formele analyse. Het volstaat dus niet om een (natuurlijke of rechts)persoon te kwalificeren als verantwoordelijke voor de verwerking of verwerker, zelfs niet op contractuele basis, om als dusdanig te worden aanzien, er zijn daarnaast ook feitelijke elementen nodig die deze bevestiging bekrachtigen.
57. Over de gegevensverwerkingen die in het Register worden verricht, noteert de Commissie de drie hiernavolgende hoofdfactoren: de EDEO, de gegevensverstreckende autoriteit en de nationale autoriteit, administrator van het compartiment. Zij begrijpt dat deze verwerking een verantwoordelijkheid meebrengt voor ieder van deze deelnemers. Zij benadrukt evenwel dat een “medeverantwoordelijkheid” niet automatisch een solidaire verantwoordelijkheid tot gevolg heeft maar ook kan uitmonden in verschillende verantwoordelijkheden, in functie van de rol die elke deelnemer opneemt bij de verwerking van de gegevens.
58. In onderhavig geval is EDEO verantwoordelijke voor de ontwikkeling, het beheer, het onderhoud en de beveiliging van het Register (punten 4.1, 5.1 en 6.1 van het ontwerpakkkoord). De autoriteit die de gegevens verstrekt is verantwoordelijk voor de gegevens in het bestand dat hem werd toegekend. Deze verantwoordelijkheid omvat met name het bijwerken, blokkeren en juistheid van de persoonsgegevens (punten 3.3.2 en 4.2.5 van het ontwerpakkkoord). De nationale autoriteit die de administrator is van het compartiment is belast met het beheer van het compartiment dat werd toegekend aan de Lidstaat waartoe hij behoort (punt 4.2.1 van het ontwerpakkkoord).

59. Gelet op wat voorafgaat, is de Commissie van mening dat de gegevensvestrekkende autoriteit niet alleen een "verwerker" is maar ook "verantwoordelijke voor de verwerking" voor de gegevens die hij zelf verwerkt. Zij verzoekt dan ook om het woord "verwerker" te schrappen in de punten 4.2.5 en 5.4 van het ontwerpakkoord. Daarnaast benadrukt de Commissie ook dat de nationale autoriteit – die de administrator is van het compartiment – ook moet worden aanzien als verantwoordelijke voor de verwerking en niet alleen als verwerker. Het is inderdaad die autoriteit die op nationaal niveau de volledige gegevensbank beheert (het "nationaal compartiment"). Het ontwerpakkoord voorziet hiervoor in een controle van het nationaal compartiment door de nationale gegevensbeschermingsautoriteit (punt 5.8 van het ontwerpakkoord).
60. Bovendien meent de Commissie dat de rechten van de betrokken personen moeten kunnen worden uitgeoefend bij elk van de drie hoofdactoren (EDEO, de gegevensverstrekende autoriteit en de nationale autoriteit, administrator van het compartiment) voor de verwerkingen verricht door ieder van hen. Zij verzoekt bijgevolg om punt 5.4. van het ontwerpakkoord in die zin te wijzigen en de woorden "in naam van de verantwoordelijke voor de verwerking" te schrappen.
61. Tot slot beschrijft het ontwerpakkoord de informatie die meegedeeld moet worden aan de expert wanneer zijn gegevens niet bij hemzelf werden ingewonnen. De Commissie begrijpt dat de gegevens in het Register altijd worden ingewonnen bij de expert. Die bepaling lijkt daarom overbodig en omwille van de duidelijkheid verzoekt zij ze te schrappen.

6) Bewaartermijn van de gegevens

62. Zoals hierboven uiteengezet (supra punt 13), mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan de tijd die nodig is om de doeleinden waarvoor die gegevens werden ingezameld, te verwezenlijken. Van zodra de expert er niet meer is, moeten zijn gegevens worden gewist. Hetzelfde geldt voor de kopies van die gegevens, die om veiligheidsredenen werden genomen. De Commissie verzoekt om dit nader te omschrijven onder punt 6.3.11 van het ontwerpakkoord.

7) Vertrouwelijkheid en beveiliging van de verwerking

63. Krachtens de punten 4.1, 5.1 en 6.1 van het ontwerpakkoord, is EDEO verantwoordelijke voor het ontwikkelen, beheer, onderhoud en de beveiliging van het Register. De Commissie noteert evenwel dat punt 6.3.1 van het ontwerpakkoord bepaalt dat de EDEO en de

gegevensverstreckende autoriteit ter garantie van de integriteit van de gegevens de noodzakelijke maatregelen moeten treffen.

64. De Commissie erkent dat de gegevensverstreckende autoriteit een bepaalde rol speelt met betrekking tot de integriteit (namelijk de bevestiging dat de gegevens werden verstuurd, ontvangen of opgeslagen compleet zijn, werd niet gewijzigd). Het is echter belangrijk om op alle niveaus van iedere deelnemer duidelijk de rol vast te stellen. Zo kan de gegevensverstreckende autoriteit niet aansprakelijk zijn voor een aantasting van de integriteit van de gegevens bij hun opslag in het Register. De Commissie verzoekt dan ook om duidelijk de rol te vast te stellen van EDEO, de gegevensverstreckende autoriteit en de administrator van het compartiment.

65. Het punt 6.3.2 van het ontwerpakkoord bepaalt dat wanneer de gegevens worden verwerkt in het Register, de EDEO de ontvangen informatie zal authenticeren. De Commissie stelt zich vragen over de aard van die informatie. Betreft het hier een authenticatie van de informatieverstrekker, de inhoud van die informatie of nog een ander aspect? De Commissie stelt voor op dit punt op te helderen.

66. De Commissie noteert dat punt 6.3.5 aankondigt dat de EDEO de "volgende maatregelen" zal nemen met betrekking tot de fysieke veiligheid van de gegevens zonder evenwel de maatregelen te vermelden. Het gaat hier ongetwijfeld over een vergetelheid. De Commissie verzoekt dan ook dit euvel te verhelpen.

67. Overeenkomstig punt 6.3.3. van het ontwerpakkoord, zijn de mededelingen tussen de EDEO en de lidstaten beschermd tegen iedere interceptie ongeacht de vorm ervan. Het ontwerpakkoord preciseert echter niet wie zal instaan voor die bescherming. Gelet op de rol en de verantwoordelijkheden inzake veiligheid⁷ waarmee EDEO werd belast, leidt de Commissie daaruit af dat het ook EDEO is die voor de bescherming zal instaan. Zij verzoekt evenwel om dit in het ontwerpakkoord uitdrukkelijk te vermelden.

68. Tot slot merkt de Commissie op dat punt 6.3.10 van het ontwerpakkoord bepaalt dat de logging van bepaalde verrichtingen op de gegevens van het Register (toegang tot de gegevens en inbrengen van de gegevens in het Register). Zij voegt er evenwel aan toe dat iedere verrichting op de persoonsgegevens, vervat in het Register, het voorwerp zou moeten uitmaken van een logging (ook onderzoek en wijziging, etc.). Zij verzoekt daarom om punt 6.3.10 in die zin verder aan te vullen.

⁷ Zie de punten 4.1, 5.1, 6.1 evenals 6.3.4 tot 6.3.11 van het ontwerpakkoord.

8) Toezicht op de gegevensverwerkingen

69. De Commissie noteert dat punt 4.2.7 van het ontwerpakkoord, volgens hetwelk de lidstaat de nationale gegevensbeschermingsautoriteit mag aanwijzen die verantwoordelijk zal zijn voor de controle op de geregistreerde gegevens in het Register, die beheerd wordt door de gegevensverstrekende autoriteit. Zij noteert daarnaast dat punt 5.8 van het ontwerpakkoord stelt dat de nationale gegevensbeschermingsautoriteit verantwoordelijk is voor de controle van het nationaal compartiment.
70. De Commissie benadrukt dat de verwerking van persoonsgegevens door de nationale autoriteiten binnen het toepassingsgebied valt van de WVP en derhalve onder het toezicht van de Commissie. Zij verzoekt daarom dat zij uitdrukkelijk wordt vermeld onder punt 4.2.7 van het ontwerpakkoord als de bevoegde, nationale gegevensbeschermingsautoriteit.

OM DIE REDENEN,

brengt de Commissie een gunstig advies uit over het ontwerpakkoord tussen de bevoegde Belgische autoriteiten en de Europese Dienst voor Extern Optreden voor de gegevensverwerkingen met betrekking tot de experts in het kader van de civiele capaciteiten voor het voeren van een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid onder de hiernavolgende strikte voorwaarden:

- de gegevens betreffende de expert verwijderen zodra hij niet meer beschikbaar is voor deelname aan de opdracht (punten 13 en 62);
- de functionaliteiten nader omschrijven waarvoor de zogenaamde relevante "statistische" gegevens werden vrijgegeven; deze functionaliteiten moeten een direct verband hebben met de doeleinden van het Register (punt 14);
- er aan herinneren dat de toestemming van de experts slechts geldig is indien zij specifiek is en op informatie berust, met andere woorden indien zij wordt gegeven voor verschillende, duidelijk omschreven aspecten van de verwerking (punt 16);
- de verwerking van de gegevens betreffende de gezondheid omkaderen (punt 19);
- de wettelijke basis ophelderen en de inzameling van gerechtelijke gegevens beperken (punten 20 en 40);
- de term "anoniem" schrappen in punt 3.3.3. van het ontwerpakkoord (punt 34);
- elk zogenaamd "statistisch" relevant gegeven onderzoeken in het licht van het doeleinde waarvoor ze worden verwerkt (punt 39);
- nader omschrijven welke autoriteiten/personen en/of diensten toegang mogen hebben tot deze gegevens die via het kandidatuurformulier werden ingezameld alsook de respectievelijke doeleinden van die toegangen. (punt 51);

- punt 4.1.2 van het ontwerpakkoord schrappen zolang de bevoegdheden toegekend aan de "supergebruiker" van het register niet strikter zijn omkaderd (punt 52);
 - duidelijk de rol vaststellen van de drie belangrijkste actoren (EDEO, de gegevensverstrekende autoriteit en de administrator van het compartiment) met name voor wat de rechten betreft van de betrokken personen en de beveiligingsmaatregelen (punten 59, 60 en 64);
 - bepaalde beveiligingsaspecten nader omschrijven (punten 66 en 67);
 - onder punt 4.2.7. van het ontwerpakkoord vermelden dat de Commissie de bevoegde nationale gegevensbeschermingsautoriteit is en,
- indien mogelijk rekening houden met de andere opmerkingen zoals omschreven onder de punten 8, 17, 48, 50, 61, 65, 68.

Voor de Wnd. Administrateur, afw.

De Voorzitter,

(get.) An Machtens
Wnd. Afdelingshoofd ORM

(get.) Willem Debeuckelaere